

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1153/2020
11.06.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина, Марине Милановић, Бранислава Босиљковића и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Александра Јасика, адвокат из ..., против тужених АД „Железнице Србије“ Београд и АД за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“ Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2499/19 од 10.09.2019. године, у седници одржаној 11.06.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2499/19 од 10.09.2019. године, као о посебно дозвољеној.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2499/19 од 10.09.2019. године и пресуда Основног суда у Пожаревцу П1 384/17 од 09.04.2019. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожаревцу П1 384/17 од 09.04.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезу тужени да му на име накнаде штете за топли оброк и регрес, за период од новембра 2014. године до августа 2015. године, солидарно исплате појединачне месечне износе са законском затезном каматом почев од доспелости сваког износа па до исплате, све ближе наведено у тим ставовима изреке. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени А.Д. за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“ Београд, да му исплати на име накнаде штете за топли оброк и регрес, за период од септембра 2015. године закључно са децембром 2016. године појединачне месечне износе са законском затезном каматом почев од доспелости сваког износа па до исплате, све ближе наведено у том ставу изреке. Ставом трећим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2499/19 од 10.09.2019. године, првим ставом изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена је

пресуда Основног суда у Пожаревцу П1 384/17 од 09.04.2019. године. Другим ставом изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о изјављеној ревизији одлучује применом члана 404. Закона о парничном поступку, због постојања потребе за уједначавањем судске праксе.

Тужени А.Д. „Железнице Србије“ Београд је поднео одговор на ревизију тужиоца.

Применом члана 404. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14 и 87/18) посебна ревизија се може изјавити због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно размотрити правна питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и када је потребно ново тумачење права. Према ставу 2. истог члана, испуњеност услова за изузетну дозвољеност ревизије, Врховни касациони суд цени у већу од пет судија.

Правноснажном пресудом, одлучено је о захтеву тужиоца за исплату накнаде за исхрану у току рада и регрес. Имајући у виду различиту праксу Апелационог суда у Крагујевцу о овом правном питању у односу на остале апелационе судове, као и у односу на правно схватање Врховног касационог суда изражено у предметима са идентичним правним и чињеничним стањем, произилази да у конкретном случају постоји потреба одлучивања о посебној ревизији, ради уједначавања судске праксе, због чега су испуњени услови из члана 404. ЗПП и одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. ЗПП и одлучио да је ревизија тужиоца основана.

Тужилац тужбом поднетом 07.12.2017. године потражује накнаду трошкова за исхрану у току рада и због неисплаћеног регреса за годишњи одмор и то солидарно од тужених за период од новембра 2014. године до августа 2015. године, а за период од септембра 2015. године до децембра 2016. године само од туженог А.Д. за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“ Београд. У правноснажном окончаном поступку је утврђено да је тужилац био запослен код туженог А.Д. „Железнице Србије“ Београд до статусних промена 01.09.2015. године, на месту отправника возова, када је закључењем Анекса уговора о раду број 5 од 28.08.2015. године, тужилац почео да ради код туженог А.Д. за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“ Београд од 01.09.2015. године. Закључени уговор о раду и његови анекси предвиђају да запослени имају право на зараду за обављени рад и време проведено на раду, зараду по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца и друга примања по основу радног односа у складу са Колективним уговором. Анексом Колективног уговора је уговорено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и примања за регрес за

коришћење годишњег одмора, те је измењена и одредба 61. Колективног уговора одредбом члана 5. став 6. анекса и уговорено је да је у вредност једног радног часа укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за коришћење годишњег одмора сведена на један радни час. У обрачуну зараде тужиоца висина угужених накнада није исказана у номиналном износу.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили као неоснован тужбени захтев за исплату по траженим основама са образложењем да без обзира што висина спорних трошова није номинално изражена, не значи да је послодавац ово право ускратио запосленима, с обзиром да је слободном вољом, према наводима нижестепеног суда, учесника колективног преговарања баш тако уговорено, као саставни део основне зараде запослених, па спорно право запослених није било утрђено на неповољнији начин општим актима туженог од начина прописаног одредбом члана 118. Закона о раду.

Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом тужиоца указује на погрешну примену материјалног права.

Одредбом члана 118. тачка 5. и 6. Закона о раду ("Службени гласник РС" бр. 24/05, 61/05, 54/09 и 75/14), прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора. Према наведеној одредби Закона, послодавцима је остављена могућност да својим актима о расподели зараде могу уговорати мањи или већи износ регреса и топлог оброка, од онога који је предвиђен Општим Колективним уговором и Законом о раду, али само уколико је донета одлука којом је предвиђена висина регреса и топлог оброка.

Анексом Колективног уговора АД „Железнице Србије“ („Сл. гласник РС“ бр. 4/06), одредбом члана 2. измењен је члан 57. Колективног уговора, па је одређено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављен рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и примања за регрес за коришћење годишњег одмора, док је одредбом члана 5. став 1. Анекса, затим чланом 18. став 2. анекса 7. Колективног уговора од 23.06.2014. године, као и чланом 57. став 2. Колективног уговора за ЈП „Железнице Србије“ АД („Сл. гласник РС бр. 4/2015) прописано да је у вредност једног радног часа укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора сведена на један радни час.

По оцени ревизијског суда, није извршена конкретизација права на накнаду трошкова ихране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора из наведене одредбе Колективног уговора, јер се из оваквог утврђења вредности радног часа не може се утврдити који износ представља накнаду трошкова за исхрану и регрес, с обзиром да ове накнаде нису одређене у номиналном износу, нити су у номиналном износу исказане у обрачунским листама за исплату зараде тужиоцу. Притом, висина накнаде за исхрану у току рада и накнаде за регрес за коришћење годишњег одмора, мора бити одређена у истом номиналном износу за све запослене, без обзира на њихову стручну спрему, радно место и коефицијент за обрачун и исплату плате. Уколико би се прихватило становиште нижестепених суда да је вредност ових

трошкова урачуната у вредност радног часа, без одређивања висине накнаде у номиналном износу, тада висина накнаде за исхрану и регрес не би била иста за све запослене, већ би била у директној сразмери са коефицијентом радног места, што се не може прихватити и не би било правилно.

Имајући у виду да нижестепени судови, због погрешне примене материјалног права нису ценили правилност обрачуна и висину тражених накнада за топли оброк и регрес, чињенично стање је остало непотпуно утврђено, те је Врховни касациони суд укинуо нижестепене пресуде у побијаном делу и предмет вратио првостепеном суду на поновно одлучивање.

Укинута је одлука о трошковима поступка јер зависи од исхода спора.

У поновном поступку првостепени суд ће утврдити чињенично стање имајући у виду примедбе из овог решења, а потом донети правилну и закониту одлуку.

На основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**